

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความเชื่อและคตินิยมที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา

ผู้วิจัย : พระอนุสรณ์ กิตติวัฒน์ (เรื่องปัญญารัตน์)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูโสภณพัฒนานุยุต, ผศ.ดร. ป.ธ. ๔, พ.ม, พธ.บ., กศ.ม., Ph. D.

: รศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ ปก.ศ.สูง, ค.ม., กศ.ม.

: ดร.ดิเรก วรรณเสียร กศ.บ., ค.ม., ค.ด.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและคตินิยมที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ของล้านนา” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อปริวรรตคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ฉบับล้านนาเป็นภาษาไทยกลาง ๒) เพื่อศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา ๓) เพื่อศึกษาคตินิยมที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา การศึกษาครั้งนี้เป็นการค้นคว้าวิจัยสาระสำคัญที่ได้ทำการปริวรรตจากภาษาล้านนาเป็นภาษาไทยกลาง จากคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา และพระไตรปิฎกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลจากการปริวรรตคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อใน ๖ ประเด็นด้วยกัน คือ ๑) มีความเชื่อเกี่ยวกับวันสังขานต์ล่อง ๒) มีความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญให้ทาน ๓) มีความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ ๔) มีความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างกรรมประจำปีเกิด ๕) มีความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างกรรมประจำวันเกิด ๖) มีความเชื่อเกี่ยวกับทิศในการสระผมในวันปีใหม่ ความเชื่อเหล่านี้ ชาวล้านนาได้ยึดถือ และปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ในด้านคตินิยมที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่ล้านนา ผู้วิจัยได้ค้นพบสาระสำคัญของคตินิยม ๔ ด้าน ดังนี้คือ ๑) บุญกิริยาวัตถุ ๓ คือ ทาน, ศีล, ภาวนา, ๒) กตัญญูกตเวที ๓) วุฒิชัย ๔ สัปปริสสังเสวะ, สัทธัมมัสสวณะ, โยนิโสมนสิการ, ฆัมมานุฆัมปฏิบัติ, และ ๔) ราชธรรม หรือทศพิธราชธรรม ๑๐ ทาน, ศีล, ปริจาคะ, อาชวาระ, มัททวะ, ตปะ, อักโกธะ, อวิหิงสา, ขันติ, อวิโรธนะ คตินิยมที่ปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ปีใหม่เหล่านี้ ล้วนมีจุดประสงค์ที่สอนให้ชาวล้านนา ได้ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนตลอดจนถึงสังคม และให้ถูกต้องตามจารีตประเพณีวัฒนธรรมในสังคมล้านนา

Thesis Title : Beliefs and Buddhist Teachings Appeared in The New Year's Book of Lanna

Researcher : Phra Anusorn Kittiwanno (Ruangpunyarat)

Degree : Master of Arts (Buddhism)

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Phrakru Soponpattananuyut, Pali IV, B.A., M.Ed., Ph.D.

: Assoc. Prof. Phoonsrap Ketveerapong, B.Ed., M.Ed.

: Dr. Derek Wannasian, B.Ed., M.Ed., Ph.D.

Date of Graduation : March 26, 2013

ABSTRACT

This research entitled 'Beliefs and Buddhist Teachings appeared in the New Year's Book of Lanna has three aims 1) to translate the New Year's Book of Lanna to Thai 2) to study Beliefs in the New Year's Book of Lanna, 3) to study Buddhist Teachings appeared in the New Year's Book of Lanna. This study was a qualitative research, collected data by documentary research from the New Year's Book of Lanna.

The research findings were as the following :

The New Year's Book of Lanna consists of six beliefs respectively; 1) the belief on the new year day, 2) the belief on merit making and donation, 3) the belief on weather forecast, 4) the belief on making a Buddhist scripture on one's own birth year, 5) the belief on making a Buddhist scripture on one's own birthday, and 6) the belief on the hair washing on one's own birthday.

Buddhist teachings appeared in the New Year's Book of Lanna were four ones: 1) Puññakiriyā-vatthu (bases of meritorious action), 2) Kataññukatavedi (one who is grateful and repays the done favour), 3) Vuddhi-dhamma (virtues conducive to growth), and 4) Rājadhamma or Dasavidha-rajadhamma (virtues or duties of the king). These Buddhist teachings are aimed to teach Lanna people to be the good member of families, communities and social according to tradition and culture in Lanna.